

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

26. An blasphemus consuetudinarius, & admonitus sæpius in aliis confessionibus sit statim absolvendus? Et an teneatur acceptare aliquam pœnitentiam, si fortè postea blasphemet? Idem quæritur de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Absol. Sacrament. Ref. XXV. &c. 239

fiteri non teneri, posseque penitentem absque mortali negare. Ergo quando Confessarius ex propria scientia evidenter scit penitentem aliquod peccatum mortale commississe, ac evidenter etiam scit non esse confessum, & penitens negat illud commississe, potest aliquando Confessarius credere penitentem illud negare; non quia non commiserit, sed quia credit non teneri tunc illud confiteri; ergo tenetur tunc hoc sibi persuadere, & penitentem absolvere, si in aliis est penitens ritè dispositus, alioquin gravem illi injuriam faceret. Ita Megala, qui alias rationes pro hac firmata sententia adducit. Sed circa præsentem questionem præter DD. citatos, vide etiam Toletum lib. 3. c. 16. n. 4. Navarrum cap. 8. n. 17. verb. 21. Fumum verb. Confessio, §. 17. & 20. D. Antoninum p. 3. tit. 14. c. 18. §. 15. Sylvestrum ver. confessio 3. n. 8. & alios.

RESOL. XXV.

An excommunicatus, si Sacramentum Penitentiae recipiat, validè absolvatur? Ex p. 5. tr. 9. Ref. 53.

Alibi ego fusè hoc dubium pertractavi cum multis Doctoribus, quibus nunc visum est addere Moscosum in sum. tr. 16. c. 2. n. 2. ubi sic asserit. [La dificultad en este caso està en si el descomulgado tolerado, y el denunciado y no tolerado recibiesen el santo sacramento de la penitencia, si es valido: Cosa muy cierta es, que si el tal descomulgado sabe que lo està y sin absolverse, ni confessar la descomunion, ni hazer caudal della confessia, que el tal no va dispuesto, pues ponit obicem sacramento & gratia, procurando recibirle contra el mandado y precepto de la Iglesia, el sacramento es nulo. Pero casos ay en que aunque està descomulgado, y no absolviendo recibiendo el sacramento de la Penitencia, sea valido. Lo primero quando ignora invinciblemente, y sin culpa que està descomulgado, entonces sin duda recibe el sacramento, y la gracia, como si ignorasse invinciblemente alguno otro pecado, y no le confessasse. Lo segundo si confessando sus pecados con olvido natural inculpable, no se acuerda de la descomunion, y mas dicen algunos Autores que aunque esta ignorancia sea en alguna manera culpable, como se halla en algunos que no les passa por la imaginacion, que poner las manos en un Clerigo de prima tonsura es pecado, ni que trae aneja descomunion, o no: advierten las descomuniones que se ponen contra los que hurtan la fruta, o no saben, y no consideran que es pecado mortal pedir absolucion de los pecados, y no de la descomunion, y si la tal ignorancia, y olvido es culpable, no anula la confession de tal manera que sea necessario boluella a hazer, aunque como los Theologos dicen, aquella Confession seria informe, y no se ha de boluer a reysterar, solo ay obligacion de confessar la negligencia, y olvido que tuvo en confessar la descomunion, y pedir la absolucion della primero. Verdad es, que si la negligencia, y olvido fuesse crassa enteramente, y ajetada, que es de proposito no queretlo saber, la confession seria invalida. Lo terçero, si el penitente confessasse sus pecados, y la descomunion, y pidiese absolucion della, y despues el Confessor se olvidasse de absoluelle della, y absolviessè de solos los pecados, la confession seria valida y daria gracia, pues el penitente hizo de su parte, todo lo que devia. La razon desta verdad es (como està dicho) porque la Iglesia no tiene dados por invalidos los sacramentos que recibe el descomulgado, y assi hemos de

Juzgar del, que recibe el sacramento de la Penitencia descomulgado, como del que recibe en otro qualquiera pecado, que si llevan ignorancia invencible, reciben gracia, y si con ignorancia vulgò crassa del pecado, descomunion le reciben informe, y sin gracia.] Ita ille, & ego.

RESOL. XXVI.

An blasphemus consuetudinarius, & admonitus sæpius in aliis confessionibus sit statim absolvendus? Et an teneatur acceptare aliquam penitentiam, si forte postea blasphemet? Idem queritur de jurante falso ex consuetudine. Et docetur non esse consilium bonum, si Confessores jurare, vel promittere faciant penitentes, aliquam penam subire, si reinciderint in aliquod peccatum, & ideo neque debent Confessarii exigere à suis penitentibus juramenta, vel vota desistendi ab aliquo crimine. Ex p. 6. tract. 6. & Milc. 1. Ref. 30.

§. 1. **C**ausas sunt satis practicabiles. Et quoad primum negativam sententiam docet Medina in sum. lib. 1. c. 14. Lopez in instruct. part. 1. cap. 2. Sayrus in Clavi Regia lib. 5. c. 5. n. 8. & Suarez de Religione tom. 2. lib. 3. cap. 8. n. 7. ubi sic ait. De proposito credendum est penitenti, non obstante quacunque præcedenti frequentia, & inconstantia ejus: quia sicut potuit mutari in malum, ita etiam in bonum; & ipse est sui accusator, defensor & testis. Supposito autem tali proposito observandum est, ut si homo habeat aliquas externas occasiones moraliter inducentes illum ad tenerè jurandum illas auferat; alioquin non sufficienter disponetur, si proxima sint, & sine magno incommodo auferri possint. Deinde si sæpius proposuit emendari, & non fecit, adhibenda sunt remedia sufficientia, quæ ipse tenebitur acceptare judicio Confessoris: denique si hæc non sufficerent, interdum erit utile differre absolutionem per aliquot dies, in quibus cogatur attentius vigilare, & contrariam consuetudinem aliquando inchoare. Ita ille.

2. Sed ego loquendo de rigore affirmativæ sententiæ adhaereo, quam tuetur Sanchez in summa tom. 1. lib. 2. cap. 32. n. 45. & Castrus Palays tom. 3. tract. 14. disp. 1. punct. 9. n. 6. ubi ita asserit. Verùm mihi probabilius est, quando nullam eurtam appropiasti ad emendam, & admonitus fuisti sæpè in aliis confessionibus, adhuc te posse in rigore statim absolvi, si verè doleas de præteritis, & de futuris emendationem proponas; quia ob peccata quæ non pendunt ex occasione extrinseca, sed ex fragilitate peccatoris, non est differenda necessariò absolutio penitenti: quia eo ipso quoddam de peccatis dolet, remouet omnem occasionem, & periculum horum præceptorum, quod periculum situm erat in prava voluntate & affectu. Ita ille.

3. Quoad secundam verò dubitationem. An blasphemus consuetudinarius, vel juranti falso sit conventiens imponere, v. g. jejunium, eleemosynam, si forte postea blasphemet, vel juret, & ille teneatur exequi? Et circa hanc questionem affirmativè respondet Suárez ubi suprà, ut patet; sed nullam rationem pro sua sententia adducit. Sanchez autem negat in summa tom. 1. lib. 3. c. 5. n. 17. quia aliis peccatis id imponi non est solitum: neque jure aliquo probatur hoc procedere quoad consuetudinem.

4. Verùm Castrus Palays loc. cit. putat, si talis pena sub conditione reincidentis imponatur, eo solo casu teneris exequi, quando tamen alio remedio non poteris ad extirpandam consuetudinem: si enim aliis remediis

Sup. hoc in Refol. seq. §. 1. & 2. & in Refol. 1. post seq. §. Sed difficultas, & infra in tr. 7. lege doctrinam Ref. 125. per totam, & signatur à lio. 5. & in fine 1. Vnde veri deducitur, & §. ult. & infra in tr. 6. Ref. 19. in principio, sed lege eam per totam, & infra in hoc ipso met. tr. Ref. 30.

Sup. hoc in Refol. hor. præteritis, §. Notandum, & seq. & infra in tr. 6. Ref. 3. §. ult. Sed ne defetas legere eam per totam, & alias Refol. ejus primæ annot. & latè ibi in Refol. 19 §. 1. post medium, à veri. Quod si sæpè. usque in fine præteritis Ref.

remediis utaris, cessabit obligatio utendi medio à Confessario designato; siquidem illud neque ut iudex, neque ut medicus imponit, cum non sit iudex, nec medicus peccatorum committendorum, sed commissorum: ac proinde sub conditione peccati futuri applicare medicinam non potest, quam tu alias obligatus non sis accipere ad præcavenda futura peccata. Hæc Palaus.

5. Non desinam etiam hic adnotare, Sanchez in *summa tom. 1. lib. 3. cap. 8. num. 8. in fine*, docere non esse consilium bonum, si Confessores jurare, vel promittere faciant penitentes aliquam penam subire, si reinciderint in aliquod peccatum, quia eos transgressionis periculo exponunt: & ideo neque debent Confessarij exigere à suis penitentibus juramenta, vel vota defendendi ab aliquo crimine. Sed quoad primum dissentit Palaus *ubi supra, punct. 10. num. 1. 2.* quia non est idem periculum transgressionis: non enim qui juramentum non fornicandi violaret, eo ipso violaret juramentum de pœna subeunda; quia in fornicationem rapitur ob inordinatum affectum, secus in pœnam. Sed opinio Sanchez magis mihi placet, nam periculum violandi juramentum de subeunda aliqua pœna sequitur ex inordinato affectu penitentis ad fornicationem, ludum, &c. Ergo notentur omnia supradicta, quia, ut diximus, sunt passim practicabilia.

RESOL. XXVII.

An sit absolutio impertienda blasphemo consuetudinario, qui emendationem proposuit, & non est emendatus?

Idem est dicendum de illo, qui habet consuetudinem peierandi.

Et an penitens teneatur acceptare aliquam penam, vel afflictionem pro prava consuetudine tollenda?

Et quid dicendum est de eo, qui concubinam domi habet cum proxima, & morali occasione peccandi; an si promisit emendationem, & non est emendatus, sit illi absolutio impertienda? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 49.

Sup. hoc in §. 1. Ref. præteri-
ra §. 1. & 2.
cap. 282. Ledesma in *summa, tom. 2. tract. 1. cap. 9. in fine*, & alij asserentes blasphemum, quando in aliis confessionibus emendationem proposuit simul cum aliis peccatis, nec emendatus est, non esse statim absolvendum: sed differendam ei esse absolutionem, donec emendetur. Et hanc sententiam sequitur Trullench *ubi infra*, & Azotius *tom. 2. lib. 1. cap. 3. quest. 4.* sit ter aut quater fuerit admonitus, & nullam diligentiam apposuit; tunc enim esset absolutio differenda.

2. Sed contrariam opinionem in rigore veram esse tuetur Fagundez in *Decalogum, tom. 1. lib. 2. cap. 9. numer. 20. & 21.* ubi ad præsentem casum ita respondet. Vel iste admonitus fuit à Confessariis specialiter in ipsis confessionibus, ut eam pravam consuetudinem avelleret, vel non fuit; sed cum aliis peccatis simul proposuit emendationem. Si nunquam fuit specialiter admonitus, ut eam consuetudinem jurandi tolleret, statim absolvendus est, cum acri tamen admonitione, ut se corripiat, & eam evellat. Et ratio est, quia si nunquam fuit à Confessariis admonitus, non est in tanta culpa. Si autem ter vel quater admonitus fuit, & aliquid curæ, vel laboris in ea evellenda apposuit, statim etiam est absolvendus, & non est ei differenda absolutio: quia ex parte sua aliquid

contulit; & si ei differatur, fortè cadet animo, & à confessione deterrebitur, & labetur in peius. Si post admonitionem nihil curæ apposuit; dico posse adhuc in rigore absolvi, si verè doleat de tali consuetudine, ac in posterum firmiter emendationem proponat; quia nullam occasionem extrinsecam habet, propter quam necessariò ei sit deneganda absolutio: sed ex fragilitate humana in hoc vitium, sicut & in alia labitur. Quod tamen non est dicendum de eo, qui concubinam domi habet, cum proxima & morali occasione extrinseca peccandi. Dico tamen melius esse consilium, si ei absolutio per aliquod tempus differatur; si modo ipse penitens id non multum agrè ferat, & non timeatur, ut ob id à confessione retrahatur; sed potius credatur illam dilationem ad emendationem illius fore medicinam. Si autem oppositum timeatur, non erit consilium ei absolutionem differre; nisi quando ille iis perjuriis ingens præberet scandalum: quod totum arbitrio prudentis Confessarij committitur. Hucusque Fagundez, cui adde etiam Castrum Palaum *tom. 3. tractat. 1. 4. disputat. 1. punct. 9. numer. 6.* Et idem dicendum est de illo qui habet consuetudinem peierandi: quia, ut dictum est, ob peccata, quæ non pendunt ex occasione extrinseca, sed ex fragilitate peccatoris, non est differenda necessariò absolutio: quia eo ipso quòd penitens de peccatis dolet, removet omnem occasionem & periculum horum peccatorum: ergo de rigore potest absolvi. Sed de his alibi à nobis actum.

3. Notandum est tamen hic obiter Suarez de *Religione, tom. 1. lib. 3. de jurament. cap. 8. num. 7.* docere penitentem teneri ad acceptandam aliquam penam, vel afflictionem pro prava consuetudine tollenda; quia uniusquisque tenetur procurare remedium, ne amicitiam cum Deo amittat; & consequenter illud acceptare, cum à Confessario offertur. Sed ex Sanchez, & Soto, Fagundez, & Trullench in *Decalogum, ille ubi supra, num. 17. hic tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 20. num. 10.* negant. Quia pro prava consuetudine in aliis peccatis hæc pœna imponi nequit, itaut illius acceptatio obliget sub mortali: nec ratio, quæ assertur pro Suarez aliquid convincit, quia aliquo sequeretur teneri eos qui hæc prava consuetudine laborant, simile remedium sub mortali acceptare non solum à Confessariis; sed etiam ab aliis viris prudentibus impositum, aut oblatum, & novum admitterent peccatum, nisi illud acceptarent. Sufficit ergo, quòd jure divino teneantur ipsi gratiam cum Deo conservare, non tamen opus est, ut illos obligemus sub mortali ad acceptandum medium ac remedium à nobis oblatum, ut gratiam Dei conservent.

4. Sed inter has pugnantibus opiniones mihi placet distinguere cum Castro Palaio *loco citato, tom. 3. tract. 1. 4. disp. 1. punct. 9. num. 7.* Si enim in penitentiam medicinalem juramentorum, quæ audita sunt in Confessione, aliquod ex supradictis remediis tibi Confessor injungit, absque dubio teneris illud exequi: quia penitentiam à Confessore injunctam tenetur penitens acceptare & exequi juxta Tridentinum Concilium in *sess. 14. cap. 4.* & multis relatis docet Suarez *tom. 4. in 3. part. disp. ... num. 1. concl. 1.* Verùm hæc penitentia absolute est injungenda, non dependenter à peccato futuro: aliàs in tua voluntate situm esset nullam penitentiam habere. Quapropter si sub conditione reincidentie imponatur; eo solo casu teneris illud remedium exequi: quando alio non uteris ad extirpandam pravam consuetudinem. Si enim aliis remediis utaris, cessat obligatio utendi medio à Confessore designato. Siquidem illud neque ut iudex, neque ut Medicus imponit: cum non sit

Judex,